

**Česká školní inspekce
Karlovarský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIK-247/19-K

Název	Základní škola Bukovany, okres Sokolov
Sídlo	č.p. 146, 357 55 Bukovany
E-mail	zs.bukovany@volny.cz
IČ	75006901
Identifikátor	600072932
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. František Hořínek
Zřizovatel	Obec Bukovany
Místo inspekční činnosti	č.p. 146, 357 55 Bukovany
Termín inspekční činnosti	13. 3. 2019 – 15. 3. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou a školní družinou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Hodnoceným obdobím jsou školní roky 2017/2018 a 2018/2019 k datu inspekční činnosti.

Charakteristika

Základní škola Bukovany, okres Sokolov (dále „škola“) vykonává činnost základní školy s nejvyšším povoleným počtem (dále „kapacita“) 260 žáků, školní družiny s kapacitou 30 účastníků zájmového vzdělávání a školní jídelny s kapacitou 180 stravovaných.

K datu inspekční činnosti se v základní škole vzdělává 132 žáků v pěti třídách prvního stupně a ve čtyřech třídách druhého stupně. Škola eviduje 23 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami individuálně integrovaných v běžných třídách, tři žáci se vzdělávají podle minimální doporučené úrovně pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření. Počty žáků se od poslední inspekční činnosti v roce 2016 výrazně neměnily, kapacita školy je naplňována z 51 %. Škola působí v oblasti se znaky sociálně vyloučené lokality. Zřizovatel škole povolil výjimku z nejnižšího počtu žáků ve třídách.

Zájmové vzdělávání škola poskytuje ve školní družině za měsíční úplatu 50 Kč. K datu inspekční činnosti je v jednom oddělení zapsáno k pravidelné docházce 25 žáků školy. Družina je v provozu od 6:00 hodin do začátku vyučování a po vyučování do 16:00 hodin.

Stravování žáků a zaměstnanců školy zajišťuje vlastní školní jídelna, která poskytuje stravování i veřejnosti. V rámci zkvalitňování stravování žáků se škola zapojila do projektu Ovoce a zelenina do škol a Mléko do škol.

Informace o škole jsou dostupné na webové stránce školy www.zsbukovany.eu.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Škola se ve svém školním vzdělávacím programu pro základní vzdělávání (dále „ŠVP ZV“) profiluje jako škola s důrazem na ekologickou výchovu, výuku cizích jazyků, práci s výpočetní technikou a na sportovní aktivity. Využitím disponibilních hodin pro vzdělávání žáků škola výrazně navýšila časovou dotaci předmětů ve vzdělávacích oblastech Jazyk a jazyková komunikace, Matematika a její aplikace, Člověk a příroda, což nepodporuje zcela deklarovanou profilaci školy. Škola ve svém ŠVP ZV nereaguje na sociální složení žáků školy a jejich profilaci pro budoucí uplatnění v dalším vzdělávání.

ŠVP ZV je zpracován pouze formálně, není přehledný a srozumitelný, většina pedagogických pracovníků se s ním neidentifikuje a nepracuje s ním, ke kontrole jeho naplňování nedochází. To má negativní dopad i do průběhu a výsledků vzdělávání, neboť se podle něj vždy vzdělávání neuskutečňuje. Nedostatky byly zjištěny například v počtech hodin v učebním plánu (včetně využití disponibilních hodin), učební osnovy vždy nenavazují na učební plán. Poznámky ku učebnímu plánu nezohledňují organizační podmínky a jiná specifika realizace předmětů, např. vzdělávání na druhém stupni je v několika případech realizováno ve skupině žáků různých ročníků (spojené třídy), ale z obsahu ŠVP ZV to není zřejmé. Učební osnovy nejsou vždy organizačním podmínkám přizpůsobeny, učitelé mnohdy nerespektují odlišný vzdělávací obsah stanovený pro žáky odlišných ročníků.

Ve ŠVP ZV je vzdělávací oblast Člověk a svět práce na druhém stupni realizována v předmětu pracovní činnosti. Ze vzdělávacího obsahu, který je v rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání (dále „RVP ZV“) tvořen z osmi nabízených okruhů, škola zvolila šest okruhů, ačkoli RVP ZV stanovuje, že škola povinně realizuje tematický okruh Svět práce a minimálně jeden další okruh s tím, že vybrané okruhy je nutné realizovat v plném rozsahu. S ohledem na minimální časovou dotaci, kterou škola této oblasti věnuje, je výběr velkého počtu okruhů rizikový pro naplňování cílů školního vzdělávacího programu.

V učební osnově předmětu matematika je i nadále vzdělávací obsah nad doporučený rámec učiva stanoveného v RVP ZV, a to i přes doporučení, které Česká školní inspekce (dále „ČŠI“) dala škole při předchozí inspekční činnosti pro zlepšení výsledků vzdělávání žáků. Učivo nad doporučený rámec, vč. učiva označeného jako rozšiřující, neslouží k diferenciaci výuky podle možností a schopností žáků, je předmětem vzdělávání a hodnocení všech žáků, bez ohledu na jejich studijní předpoklady. Jiné systematické účinné opatření ke zlepšení výsledků vzdělávání žáků v matematickém vzdělávání škola nepřijala.

Ředitel školy (dále „ředitel“) vykonává svoji činnost od roku 2006, pro výkon činnosti splňuje požadavky stanovené právními předpisy. Přetrvává stav, v němž je řízení školy soustředěno pouze do rukou ředitele, zástupce ředitele nebyl jmenován z důvodu nedostatečných finančních podmínek. Ve škole také chybí nepedagogický pracovník pro zabezpečení administrativních prací a dalších úkonů např. telefonické přijímání omlouvání žáků, které umožňuje školní řád, návštěvy školy, vedení personální dokumentace zaměstnanců a další dokumentace školy. Tato situace vede k nedostatečnému časovému prostoru ředitele školy pro efektivní řízení a přijímání účinných opatření ke zlepšování stavu. Tento stav vyhodnotila ČŠI v předchozí inspekční činnosti v roce 2016 jako rizikový a ředitel nepřijal žádná účinná opatření ke zlepšení stavu. Kontrolní a hodnotící činnost v oblasti uskutečňování a kvality vzdělávání není dostatečná. Škola nepromítá změny právních předpisů do své činnosti.

Procesy řízení na úrovni vedení i ve vztahu k řízení pedagogického procesu nemají systémový charakter. Analytický přístup k identifikaci potřeb školy za účelem zkvalitňování vzdělávání, resp. také k identifikaci rizik není v rámci vlastního hodnocení využíván. O nefunkčním kontrolním systému svědčí i další zjištěné nedostatky, např. v oblasti dodržování pravidel stanovených ve školním řádu, školní matriky, údajů ve výroční zprávě o činnosti školy.

Ve škole je zřízeno metodické sdružení prvního stupně a předmětová komise druhého stupně. Náplň jejich činnosti je stanovena pouze rámcově, pracují v oblastech plánování a organizace, jako je např. výběr učebnic, organizace a příprava školních akcí či soutěží a zájmových kroužků, tvorba časově tematických plánů, nikoliv v oblasti hodnocení kvality vzdělávání. Práce s výsledky vzdělávání se omezuje jen na jejich monitorování. Navrhovaná opatření ke zlepšení procesu vzdělávání, např. zařazování aktivizujících metod vzdělávání, nejsou realizována. Ředitel školy nepodporuje aktivní práci pedagogů se školním vzdělávacím programem ani jejich vzájemnou spolupráci. Jen část vyučujících si vzájemně předává zkušenosti, a to na základě vlastní iniciativy.

K datu inspekční činnosti škola zajišťuje vzdělávání plně kvalifikovaným pedagogickým sborem, který tvoří včetně ředitele jedenáct učitelů, čtyři asistenti pedagoga a jedna vychovatelka. Výchovné poradenství a primární prevenci rizikového chování žáků zajišťují pověření pedagogové, v případě potřeby spolupracují s kolegy, zákonnými zástupci a s orgánem sociálně-právní ochrany dětí.

Ředitel vytváří podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků. Ve sledovaném období školních let 2017/2018 a 2018/2019 se někteří pedagogičtí pracovníci k datu inspekční činnosti účastnili vzdělávání zaměřeného na práci asistenta pedagoga, na zkvalitnění výuky matematiky a přírodovědy, na specifika romského žáka a na využití tabletu ve výuce. Výrazný pozitivní dopad dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků do výuky nebyl zjištěn. Vzájemné hospitace jako účinná forma sdílení zkušeností a metodická podpora jsou učitelům nabízeny, ale realizovány pouze ojediněle.

Ve škole je zřízen žákovský parlament, do něhož jsou voleni zástupci jednotlivých tříd na základě dobrovolnosti a zájmu o účast na pravidelných schůzkách s ředitelem školy, kde se

na něj obracejí s požadavky a stanovisky k dění ve škole. Žáci jsou tak zapojeni do ovlivňování chodu školy.

Škola vydává žákovský měsíční časopis „JOJO“. V časopise žáci informují o dění ve škole a o proběhlých a nadcházejících akcích. Vhodně zařazují předkládané informace z různých oblastí vzdělávání a z oblastí jejich zájmu. Většina informací je podpořena fotografiemi nebo obrázky. Tímto způsobem je vhodně rozvíjena tvůrčí činnost a čtenářská gramotnost žáků.

Z hlediska prostorových podmínek i materiálního vybavení má škola předpoklady pro realizaci školních vzdělávacích programů. Materiální vybavení je průběžně obměňováno a modernizováno. Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou na základě doporučení školského poradenského zařízení pořizovány speciální učební pomůcky, jejichž efektivní využití ve výuce však bylo zaznamenáno pouze v minimální míře. Škola využívá pro svou činnost kromě standardních učeben také odborné učebny: multimediální učebnu, učebnu s 3-D tiskárnami, odbornou učebnu fyziky a chemie, učebnu výtvarné výchovy, školní dílnu, cvičnou kuchyňku, školní knihovnu, tělocvičnu, školní hřiště a školní zahradu s „učebnou v přírodě“. Hygienické zázemí je zastaralé, ale funkční, po rekonstrukci jsou toalety u tělocvičny.

Školní družina má k dispozici jednu samostatnou třídu v přízemí školy, která je funkčně zařízena pro zájmové vzdělávání, žáci mají k dispozici hračky, společenské hry, výtvarné pomůcky, které vychovatelka pořizuje z vybírané úplaty za zájmové vzdělávání. Vybavení umožňuje naplňovat plán práce školní družiny, který je přílohou školního vzdělávacího programu pro školní družinu a navazuje na ŠVP ZV.

Škola se snaží vytvářet bezpečné prostředí pro vzdělávání žáků, přesto však byly v této oblasti zjištěny nedostatky, např. škola nevyhodnotila všechna možná rizika v oblasti výchovy a vzdělávání žáků, nezajistila odborné revize elektrospotřebičů, v některých učebnách jsou nezafixované koberce. Žáci jsou poučováni o bezpečném chování při školních i mimoškolních aktivitách, je nad nimi vykonáván pedagogický dohled. Nastavení a realizaci pravidel pro interpersonální vztahy mezi žáky a žáky a pracovníky školy není věnována systematická pozornost, škola v omezené míře používá techniky pro budování bezpečného klimatu ve škole.

Škola se aktivně zapojuje do projektů spolufinancovaných Evropskou unií. V roce 2017 a 2018 čerpala finanční prostředky v rámci projektu Šablony pro MŠ a ZŠ I na doučování žáků ZŠ ohrožených školním neúspěchem, na rozvoj volnočasových aktivit (čtenářský klub a klub zábavné logiky a deskových her) a na sdílení zkušeností pedagogů z různých škol. V rámci projektu 3D v Bukovanech škola v roce 2018 zrealizovala drobné stavební úpravy učebny a pořídila soubor pro 3D tisk včetně softwaru a doplňků s cílem rozšířit znalosti a dovednosti v oblasti ICT.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Výuka na prvním stupni základní školy byla vhodně připravená z hlediska stanovení vzdělávacích cílů, vycházela ze školního vzdělávacího programu a znalostí a dovedností žáků. Ne vždy byli žáci seznamováni se vzdělávacími cíli. Ve výuce převažovala frontální forma vyučování v kombinaci se samostatnou prací žáků. Vysoký podíl frontální práce snižoval pozornost žáků a jejich schopnost soustředit se. Podněcování žáků ke kritickému myšlení bylo sledováno jen výjimečně. Využití různých pomůcek a didaktického materiálu, mělo pozitivní dopad do procesu učení, žáci si lépe pamatovali probírané učivo, forma vyučování s pomůckami působila na žáky motivačně. Učitelky jen v některých případech ověřovaly srozumitelnost požadavků kladených na žáky, zda žáci rozumí pokynům a zda

pochopti zadané úkoly. V případě potřeby učitelky věnovaly žákům individuální péči a respektovaly jejich osobní tempo. Vyučovací hodiny byly zaměřeny převážně na rozvoj znalostí a dovedností, téměř vůbec ne na rozvoj postoje žáků. Ojedinele se učitelky snažily žákům nabízet aktivity, které by pozitivně posilovaly žákovo sebepojetí a sebevědomí. Pokud žáci chybovali, většinou se dále s chybou pracovalo, vyučující pomáhali žákům nalézt příčinu a chybu opravit, tím vedly žáky k obhájení vlastního názoru a následnému ověření svého tvrzení. Některé učitelky efektivně využily interaktivní tabuli (dotykovou televizi) jako prostředek motivace nebo seznámení s novým učivem, jako zrakovou oporu při procvičování gramatických jevů nebo při procvičování učiva.

I přes to, že jsou ve třídách zařazeni žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, nebyla v hodinách téměř vůbec využita diferenciací vzdělávacích cílů. U žáků vzdělávaných dle individuálního vzdělávacího plánu s upravenými výstupy podle rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání využívali někteří vyučující jejich aktuálních dovedností a schopností a rozvíjeli jejich potenciál v souladu s doporučením školského poradenského zařízení na jejich maximální možnou úroveň. V některých předmětech však byli žáci vzdělávání a hodnocení ve stejném rozsahu jako ostatní, většinou však učivo nezvládali nebo zvládali s obtížemi a jejich hodnocení bylo demotivační. Využití kompenzačních pomůcek nebo speciálních učebnic při výuce žáků se speciálními vzdělávacími potřebami bylo zaznamenáno jen ojedinele, žáci se speciálními vzdělávacími potřebami tak byli podpořeni jen individuálním přístupem učitelek. Spolupráce učitelek a asistentek pedagoga měla rozdílnou úroveň. Asistentky pedagoga se většinou věnovaly žákům s potřebou podpůrných opatření, dohlížely na jejich výuku a v případě potřeby jim poskytly pomoc a podporu. K diferenciaci vzdělávání nepřispívala ani výuka učitelek za pomoci asistenta pedagoga, většinou všichni žáci plnili stejný typ úkolu a zadání. Práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a koordinace práce učitelek s asistentem pedagoga nebyla vždy efektivní. Doporučení školského poradenského zařízení nebyla vždy plně respektována. Zhodnocení vyučovacích hodin prováděly pouze učitelky, pro sebehodnocení či vzájemné hodnocení žáků nebyl vytvářen prostor, hodnocení mělo spíše sumativní charakter bez dopadu do dalšího vzdělávání žáků.

Vzdělávací cíle ve sledovaném matematickém a přírodovědném vzdělávání na druhém stupni vycházely především z očekávaných znalostí a dovedností uvedených ve ŠVP ZV, vhodné příklady využití procvičovaných jevů v reálných situacích byly využity pouze v malé míře. V přírodovědném vzdělávání byly pro názornost vždy využity vhodné pomůcky, s ohledem na učitele dominantně volenou frontální formu výuky, která nebyla vždy efektivní a účelná, převažovala aktivita na straně učitele. Naopak v matematickém vzdělávání se dařilo vyučovací hodiny realizovat tak, aby aktivní byli především žáci, neboť byla relativně často zařazována také jejich samostatná práce. Tempo aktivit učitelé přizpůsobovali tempu vyučované třídy, učitelé se obvykle snažili vhodně pracovat s chybou. Postojová složka cíle cíleně rozvíjena nebyla. Práce asistenta pedagoga byla pro žáka se speciálními vzdělávacími potřebami přínosná, učitel na základě aktivního zjišťování individuálních aktuálních potřeb žáka efektivně vedl asistenta k podpoře žáka, spolupráce byla v tomto směru účelná. Příležitost pro zapojení asistenta pedagoga do činností pro podporu ostatních žáků využita nebyla.

Vzdělávání v hudební výchově bylo realizováno ve skupině žáků spojených ze dvou tříd různých ročníků. Učitel vedl žáky prostřednictvím vokálních, instrumentálních a poslechových činností k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu z různého stylu a žánru. Spolu s rozvojem dovedností, při kterých žáci využívali svých individuálních schopností, byly cíleně naplňovány i cíle postojové. Struktura vyučovacích hodin byla velmi dobře promyšlena, zvolené metody výuky byly účelné.

Efektivita sledovaných hodin českého jazyka byla kvalitativně odlišná v závislosti na roli vyučujícího v hodině. V hodině, kde měl vyučující dominantní postavení, byly metody a formy výuky neefektivní, žáci nebyli seznámeni s cílem hodiny. Zařazené hlasité čtení bez aktivního porozumění čteného textu bylo neúčelné. Žáci neměli příležitost vyvozovat nové informace, nebyla dostatečně rozvíjena čtenářská gramotnost žáků s využitím čteného souvislého textu. Didaktická technika byla využita pouze formálně pro zobrazení knihy, s kterou žáci pracovali při čtení ukázek. Nebyla uplatněna diferenciací výuky s ohledem na žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Všichni žáci plnili stejné úkoly. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami tak plnili úkoly způsobem, který dle doporučení školského poradenského zařízení pro ně nebyl vhodný. V jedné z hodin se ve velké míře vyskytly didakticky nepřijatelné situace, kdy vyučující používal ironické a degradující výroky zdůrazňující nekompetentnost žáků. V hodině bylo realizováno hodnocení domácího úkolu formou klasifikace a žáci tak získávali zpětnou vazbu k vypracování domácích úkolů, jednalo se však zejména o negativní hodnocení za jejich nezpracování. Vyučující hodinu nezhodnotil. Sebehodnocení ani vzájemné hodnocení nebylo zrealizováno. Naopak hodina vyučující, která vytvářela podněty, a aktivní byli především žáci, měla vysokou efektivitu z hlediska využití účelných metod a forem práce. Žáci sdíleli s učitelkou stanovené cíle a byli velmi dobře motivováni k jejich splnění, v této hodině se do všech činností zapojovali úspěšně všichni žáci. Rozvoj čtenářské gramotnosti byl podpořen účelným využitím audiovizuální techniky. Žáci pracovali s konkrétními texty a byli cíleně vedeni k jejich analýze a správnému porozumění. Velmi efektivně byla zařazena práce s chybou. Nechyběla řada konkrétních příkladů, na kterých bylo literární učivo demonstrováno. V hodině byly také účelně využity mezipředmětové vztahy.

Sledovaná výuka cizích jazyků probíhala většinou v cílovém jazyce. Struktura hodin byla dobře organizačně zvládnutá, pedagogové účelně rozvíjeli komunikační kompetence žáků, porozumění zadávaným úkolům bylo ověřováno ve vazbě na úroveň zvládnutí cizího jazyka. Vyučující volili vhodné strategie, které vedly k rozvoji produktivních a receptivních řečových dovedností žáků. Zprostředkované gramatické a lexikální učivo bylo procvičováno při společné i samostatné práci žáků s texty i při nácviku komunikativních dovedností při práci ve dvojicích (příprava dialogu), v některých případech s individuální dopomocí učitele (oprava výslovnosti, příp. gramatických chyb).

Výuka v oblasti Člověk a společnost probíhala pouze formou výkladu, vyučování svým obsahem odpovídalo žákům staršího věku, než byli žáci dané třídy. Užití interaktivní tabule bylo neefektivní, neboť vyučující použil tabuli jen jako zobrazovací prostředek. Pasivní sledování krátkého filmu a prezentace bez vysvětlení mnoha cizích pojmů neumožňovalo žákům zapojit se aktivně do hodiny. Vyučující si zpětnou vazbou neověřoval, zda žáci prezentovanému filmu rozumí. Neúčelná byla také práce s mapou, kdy žáci samostatně vyhledávali informace bez možnosti ověření jejich správnosti. V hodině nebyla uplatněna žádná diferenciací výuky s ohledem na speciální vzdělávací potřeby žáků. Ve výuce se vyskytly též didakticky nepřijatelné situace, kdy vyučující používal výroky zdůrazňující nekompetentnost žáků.

Předmět výchova ke zdraví je vyučován společně pro dva spojené ročníky. Žáci byli vzděláváni shodně v obou ročnících, nedochází tak k diferenciaci cílů vzdělávání v souladu se ŠVP ZV, v němž mají nastaveny cíle odlišně. Aktuálně tak žáci vyššího ročníku znovu absolvovali vzdělávání, které již realizovali v předchozím školním roce. Výuka probíhala většinou v interakci učitel – žák. Vyučující s pomocí efektivního využití audiovizuální techniky rozvíjel vědomosti, dovednosti a návyky žáků v oblasti bezpečného a ohleduplného chování v silničním provozu. Dařilo se mu rozvíjet klíčové kompetence s důrazem na

odpovědné chování a odpovědnosti za své zdraví v silničním provozu. Žáci vhodnými příklady propojovali své znalosti s příklady v reálných situacích.

Žáci ke své práci většinou dostávali zpětnou vazbu, formativní charakter hodnocení byl však sledován pouze výjimečně. Učitelé téměř nevyužívali žákovské hodnocení a sebehodnocení, s cílem vyučovacích hodin aktivně nepracovali (ani v úvodu, ani na konci vyučovacích hodin). Pouze některé hodiny byly na konci zhodnoceny, toto hodnocení prováděli pouze učitelé, žáci se ho aktivně neúčastnili. Využití kompenzačních pomůcek nebo speciálních učebnic při výuce žáků se speciálními vzdělávacími potřebami bylo zaznamenáno jen ojediněle, žáci se speciálními vzdělávacími potřebami tak byli jen ve velmi malé míře podpořeni individuálním přístupem učitele. K práci s chybou jako důležitým nástrojem učení byli žáci vedeni pouze výjimečně. Diferenciace vzhledem k rozdílné úrovni dosažení dílčích cílů žáků byla zaznamenána ojediněle. Organizační formy pro rozvoj spolupráce byly zařazeny pouze v malé míře. Osobnostně ponižující situace, v nichž se učitelé dopouštěli komunikačních chyb, které tlumily učení některých žáků, se vyskytly ve zhruba třetině sledovaných vyučovacích hodin sledované výuky druhého stupně.

Průběh zájmového vzdělávání ve školní družině byl sledován při ranních i odpoledních činnostech. Během ranního scházení ve školní družině byl žákům ponechán prostor a čas ke společnému hraní nebo konstruktivním činnostem, které si volili podle vlastního zájmu. Byl tak ponechán prostor pro vzájemnou komunikaci a rozvoj sociální a komunikativní kompetence. Účelné střídání organizovaných aktivit a odpočinkových činností v odpoledních činnostech vedlo ke komplexnímu rozvoji žáků. Byl vhodně ponechán prostor pro pohybové aktivity, které kompenzují únavu z vyučování, které nejčastěji probíhají v tělocvičně školy nebo okolí školy. Při sledovaných činnostech byl kladen důraz na aktivní zapojení všech žáků s ohledem respektování jejich individuálních potřeb. Ve školní družině panovalo přátelské klima.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Pro zjišťování toho, zda vzdělávací výsledky žáků odpovídají požadavkům školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, používají jednotliví učitelé vlastní hodnotící nástroje zejména ve formě písemného a ústního zkoušení, hodnotí grafické práce, praktické a pohybové činnosti, apod. Doporučení ČŠI ke sjednocení postupů učitelů, které by přispělo k větší míře objektivizace hodnocení, včetně hodnocení domácí přípravy, škola nerealizovala. I nadále tak přetrvává patrný rozdíl v hodnocení některých učitelů ve stejných předmětech. Vzdělávací pokrok jednotlivých žáků učitelé sledují, získané informace však nevyužívají pro efektivní řízení výuky na základě individuálních potřeb žáků. K předávání informací o průběhu a výsledcích vzdělávání žáků zákonným zástupcům škola využívá žákovské knížky. Ne vždy jsou ze strany učitelů dodržována pravidla, která si škola stanovila ve školním řádu, např. žáci nemají vždy předepsaný počet známek za klasifikační období. Ze žákovských knížek není vždy zřejmý vztah hodnocení k očekávaným výstupům stanoveným ŠVP ZV, na což poukazovala ČŠI již při předchozím hodnocení školy. Uvedené skutečnosti souvisejí s nízkou efektivitou nastaveného kontrolního systému školy. Pro osobní komunikaci se zákonnými zástupci žáků ohledně výsledků vzdělávání žáků škola pravidelně organizuje třídní schůzky.

Při pravidelných čtvrtletních jednáních pedagogické rady třídní učitelé jednotlivých tříd seznamují ostatní vyučující se vzdělávacími výsledky třídy i jednotlivců, zejména pak žáků s identifikovanou potřebou podpory, počtem a důvodem uložených výchovných opatření a počtem omluvené a neomluvené absence. Na základě projednávaných výsledků vzdělávání pedagogická rada navrhuje opatření ke zlepšení stavu, vyhodnocováním účinnosti přijatých

opatření se však již dále nezabývá. Výsledky vzdělávání, tj. prospěch a chování žáků, včetně jejich absence projednává pedagogická rada, výsledky za 2. pololetí škola zveřejňuje ve výroční zprávě o činnosti školy. Zveřejněné údaje za školní rok 2017/2018 jsou však zatížené chybami a neodpovídají skutečnosti. Údaje o výsledcích vzdělávání žáků vedené ve školní matrice nejsou úplné. Ze 127 žáků jich s vyznamenáním prospělo 45 %, většinou se jedná o žáky prvního stupně. Pozitivním zjištěním je, že se od poslední inspekční činnosti významně zvýšil podíl žáků s vyznamenáním také na druhém stupni a to z 20 % na 33 %. Naopak podíl neprospívajících žáků, který byl nulový, narostl na 3 %.

Škola sleduje celkové výsledky vzdělávání, nezabývá se specifiky jednotlivých vzdělávacích oblastí. Rozborem výsledků vzdělávání žáků bylo zjištěno, že nejslabších průměrných výsledků dosahují žáci prvního stupně v přírodovědě a vlastivědě, resp. prvouce, na druhém stupni v matematice, fyzice, dějepisu a českém jazyce a literatuře. Velmi slabých průměrných výsledků dosáhli žáci v šestém ročníku. Uvedená zjištění vyžadují analýzu v rámci autoevaluační činnosti školy, která je v ŠVP ZV nastavena, ale není využívána v plném rozsahu. Možnými příčinami slabých výsledků jsou absence adaptačních aktivit při přechodu žáků z prvního na druhý stupeň, nízká míra aktivní práce učitelů se ŠVP ZV.

V rámci metodických orgánů se škola zabývá celkovými výsledky vzdělávání a strategiemi předcházení školní neúspěšnosti, konstatuje slabé a zhoršující se výsledky. Tato skutečnost je podpořena výsledky externího hodnocení ČŠI, která výběrově zjišťuje výsledky vzdělávání žáků. Informace o výsledcích vzdělávání z externích zdrojů škola nevyužívá pro svůj další rozvoj. Příčiny školní neúspěšnosti škola spatřuje zejména v nesamostatnosti a nesoustředěnosti žáků, chybějících návycích, v úrovni komunikačních schopností, čtenářské gramotnosti a v zapomínání domácích úkolů. Některá opatření projednaná v metodických orgánech a přijatá ke zlepšení výsledků vzdělávání žáků, např. zvětšit prostor pro mluvený projev žáků, využívání skupinových prací pro rozvoj jejich spolupráce byla ve sledovaném průběhu vzdělávání využívána pouze v malé míře. Škola usiluje o úspěch žáka a součástí předcházení školní neúspěšnosti je nabídka doučování. K účinným strategiím předcházení školní neúspěšnosti patří doučování a kroužek čtenářského klubu.

Škola se potýká s vyšší absencí žáků, včetně absence neomluvené. Při absenci žáka, pokud není včas omluven, aktivně kontaktuje zákonného zástupce a zjišťuje důvod jeho nepřítomnosti, popřípadě domlouvá doplnění učiva v případě nemoci. Škole se daří minimalizovat počet žáků s neomluvenou absencí (ve školním roce 2017/2018 byla evidována u pěti žáků školy).

Učitelé průběžně sledují chování žáků. V případě, že žáci nedodržují povinnosti stanovené školním řádem, přijímají třídní učitelé opatření k posílení kázně zpravidla na základě vlastního uvážení, mj. také proto, že pravidla pro ukládání kázeňských opatření nejsou konkretizována tak, aby umožňovala jejich jednotné používání. Škola nemá vhodně nastavený proces pro ukládání důtky ředitele školy. Jedná se zejména o časovou prodlevu mezi zjištěným porušením povinnosti stanovené školním řádem a datem uložení kázeňského opatření, neboť uvedené kázeňské opatření může být uloženo teprve po projednání v pedagogické radě. Škola nepořádá mimořádné jednání pedagogické rady, jednání probíhají čtvrtletně, tj. návrh pro uložení kázeňského opatření může být realizován až po relativně dlouhé době; opatření k posílení kázně tak s ohledem na svůj cíl ztrácí na účinnosti. Škola eviduje a projednává při jednání pedagogické rady výchovná opatření, která byla v průběhu školního roku uložena žákům, ale neprovádí analýzy celkového rozsahu a důvodů k ukládání výchovných opatření, ani nevyhodnocuje jejich účinnost. Škola využívá k posílení motivace žáků pochvaly třídního učitele a ředitele školy a jiná ocenění. Pochvalami ředitele školy byli ve školním roce 2017/2018 oceněni žáci, kteří úspěšně reprezentovali školu v kulturních

vystoupeních a soutěžích, aktivně se zapojovali do činnosti školního parlamentu a školního časopisu, do činnosti v knihovně školy a za vzorné plnění studijních povinností. Zřizovatel se zapojuje do oceňování nejlepších žáků školy.

Aktivita primární prevence jsou začleněny do výuky předmětů, některá témata jsou rozšířena besedami a přednáškami. Efektivita primárně preventivních aktivit s cílem minimalizovat rizika spojená s výskytem rizikového chování je nízká; vyžaduje důkladnou analýzu rizikových jevů a způsobů jejich řešení ve škole, a především nastavení informačních toků uvnitř školy. Školní metodika prevence aktivně nepodporuje práci s klimatem jednotlivých třídních kolektivů.

Škola má na základě doporučení školských poradenských zařízení informace o speciálních vzdělávacích potřebách žáků. Výchovná poradkyně eviduje žáky s potřebou podpůrných opatření, spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními, předává vyučujícím informace o žácích a zajišťuje kariérové poradenství pro vycházející žáky. V systému péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami není jasně ukotven monitoring a kontrola poskytování podpůrných opatření, (tj. využití kompenzačních pomůcek, efektivní využití asistenta pedagoga apod.), kvalita je závislá na iniciativě a zkušenosti jednotlivých vyučujících. Činnost výchovného poradce není důsledně podporována ze strany vedení školy, někteří pedagogičtí pracovníci s ním nespolupracují a neposkytují žákům doporučená podpůrná opatření. To se negativně promítá do průběhu a výsledků vzdělávání těchto žáků. Hodnocení některých žáků se speciálními vzdělávacími potřebami neprobíhalo dle doporučení školského poradenského zařízení podle jejich aktuálních možností a dovedností, navíc byli nemotivačně hodnoceni z učiva, které probírali nad rámec stanovený v individuálním vzdělávacím plánu.

Součástí kariérového poradenství dosud není systematické zjišťování uplatnění žáků v jejich další vzdělávací dráze, škola pouze eviduje počty žáků přijímaných ke studiu do oborů vzdělání ukončovaných maturitní nebo závěrečnou zkouškou. V loňském školním roce nebyl žádný žák přijat do maturitního oboru.

Škola aktivně spolupracuje s Domem dětí a mládeže Habartov, který pro žáky realizuje mimoškolní aktivity ve formě zájmových útvarů v prostorách školy. Škola se zapojuje do kulturního dění v obci.

Stejně jako základní škola, tak i školní družina prezentují výsledky svých činností na chodbách školy formou výzdoby a výstavky výtvarných prací žáků. Školní družina pořádá sportovní soutěže, besídky a příležitostně se účastní mimoškolních výtvarných soutěží.

Závěry

Vývoj školy / školského zařízení

- Od poslední inspekční činnosti v roce 2016 se navýšil počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (o polovinu).
- V rámci projektu 3D v Bukovanech škola v roce 2018 zrealizovala drobné stavební úpravy učebny a pořídila soubor pro 3D tisk včetně softwaru a doplňků s cílem rozšířit znalosti v oblasti ICT.
- Od poslední inspekční činnosti v roce 2016 bylo pro žáky zrekonstruováno sociální zařízení u tělocvičny.
- Nedostatky, které zjistila ČŠI při předchozí inspekční činnosti např. v oblasti řízení školy, hodnocení výsledků vzdělávání žáků apod. přetrvávají.

Silné stránky

- Škola podporuje prostřednictvím čtenářského kroužku a vydáváním školního časopisu rozvoj čtenářské gramotnosti a komunikační schopnosti žáků.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Pedagogické procesy na úrovni školy jsou řízeny jen v malé míře, škola má ŠVP ZV, který není přehledný a srozumitelný, neodráží aktuální potřeby žáků a pedagogové s ním nepracují. Nastavený autoevaluační proces škola nerealizuje v plném rozsahu, s jeho výsledky dále škola dostatečně nepracuje a nestanovuje si cíle dalšího rozvoje.
- Ve výuce pedagogové málo zařazují aktivizující metody a formy práce, diferenciaci výuky vzhledem k různým vzdělávacím potřebám žáků. V malé míře využívají spolupráci metodických orgánů.
- Škola nevytváří dostatečné podmínky k zajištění podpory pro žáky s potřebou různých podpůrných opatření např. práce s kompenzačními pomůckami a spolupráce pedagoga s asistentem pedagoga.
- Učitelé při průběžném hodnocení téměř nevyužívají možnost sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků, čímž nepodporují u žáků obhajování vlastního názoru a vzájemnou reflexi. Ve škole při hodnocení výsledků vzdělávání a hodnocení chování žáků převažuje sumarizace nad analytickým vyhodnocením příčin neúspěchu a stanovení si účinných opatření pro zlepšení stavu chybí.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Aktualizovat ŠVP ZV, aby byl přehledný a srozumitelný, odpovídal aktuálním potřebám žáků a pedagogové s ním aktivně pracovali.
- Nastavit účinný systém pro efektivní spolupráci pedagogů školy a sjednotit rozdíly v systémech hodnocení jednotlivých pedagogů.
- Nastavit účinný kontrolní systém v oblasti řízení školy a zefektivnit kontrolní činnost vedení školy v oblasti dokumentace. Nastavit kontrolní mechanismy tak, aby jejich vyhodnocení napomáhalo zkvalitňování vzdělávání.
- Do výuky cíleně zařazovat formy a metody práce, které umožňují diferenciaci práce žáků, podporují jejich aktivní zapojení do vzdělávacího procesu a posilují jejich zodpovědnost za vlastní výkon.
- Plně respektovat doporučení školního poradenského zařízení při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.
- Využívat efektivně kompenzační pomůcky pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.
- Nastavit spolupráci asistenta pedagoga a pedagoga tak, aby podpora všech žáků ve vzdělávání byla účinná.
- Pravidelně využívat průběžné sebehodnocení a vzájemné hodnocení dětí a žáků pro podporu obhajování vlastního názoru a vzájemnou sebereflexi. U žáků toto

sebehodnocení a vzájemné hodnocení využívat jako podklad pro čtvrtletní sebehodnocení.

- Systematicky vyhodnocovat výsledky vzdělávání a přijímat opatření a změny v souvislosti s těmito výsledky.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy/školského zařízení ve lhůtě do 30 dnů odstranit nedostatky zjištěné při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly nedostatky odstraněny a jaká byla přijata opatření.

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy/školského zařízení ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Karlovarský inspektorát, Kollárova 15, 360 09 Karlovy Vary, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.k@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina vydaná Obcí Bukovany ze dne 2. 9. 2002 včetně příloh a dodatků;
2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení – tisk 11. 3. 2019;
3. Jmenování do funkce ředitele školy Obcí Bukovany s účinností od 1. 8. 2006;
4. Potvrzení ve funkci ředitele školy ze dne 19. 6. 2012, s účinností od 1. 8. 2012 na dobu určitou 6 let;
5. Udělení výjimky z počtu žáků ve třídách ZŠ ve školním roce 2018/2019 obcí Bukovany z 1. 9. 2018;
6. Školní vzdělávací program „Škola hrou“ z 31. 8. 2007 v aktualizovaném znění k datu inspekční činnosti;
7. Školní vzdělávací program školní družiny „Motto Škola hrou“ s platností od 1. 9. 2011;
8. Třídní knihy vedené ve školním roce 2017/2018 a 2018/2019 k datu inspekční činnosti;
9. Školní matrika žáků vedená ve školním roce 2017/2018 a 2018/2019 k datu inspekční činnosti;
10. Záznamy z jednání pedagogické rady vedené ve školním roce 2017/2018 a 2018/2019 k datu inspekční činnosti;
11. Záznamy z jednání předmětové komise vedené ve školním roce 2017/2018 a 2018/2019 k datu inspekční činnosti;
12. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2017/2018;
13. Záznamy z jednání metodického sdružení druhého stupně vedené ve školním roce 2017/2018 a 2018/2019 k datu inspekční činnosti;

14. Školní řád s platností od 1. 9. 2017;
15. Dokumentace poradenského pracoviště;
16. Rozvrh hodin ve školním roce 2018/2019;
17. Vybrané žákovské knížky žáků;
18. Vnitřní řád školní družiny platný od 28. 5. 2012;
19. Zápisy výchovné komise za školní rok 2018/2019;
20. Třídní kniha školní družiny pro školní rok 2018/2019;
21. Zapisní lístky do školní družiny pro školní rok 2018/2019;
22. Personální dokumentace pedagogických pracovníků (doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání, osvědčení o dalším vzdělávání, pracovní smlouvy) k datu inspekční činnosti;
23. Účetní dokumentace za rok 2018;
24. Dokumentace k BOZ vedená k datu inspekční činnosti (vyhodnocení rizik, revize tělovýchovného zařízení, kniha úrazů);
25. Zápis z jednání s ředitelem školy z 15. 3. 2019.

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy / školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Karlovarský inspektorát, Kollárova 15, 360 09 Karlovy Vary, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.k@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Dana Lochschmidtová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Dana Lochschmidtová, v. r.

Mgr. Eva Nováková, školní inspektorka

Mgr. Eva Nováková, v. r.

Mgr. Olga Ševčíková, školní inspektorka

Mgr. Olga Ševčíková, v. r.

Ing. Eva Lorencová, kontrolní pracovnice

Ing. Eva Lorencová, v. r.

Mgr. Martina Fenclová, školní inspektorka

Mgr. Martina Fenclová, v. r.

V Karlových Varech 8. 4. 2019

Datum a podpis ředitele školy / školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. František Hořínek, ředitel školy

Mgr. František Hořínek, v. r.

V Bukovanech 17. 4. 2019